Talousvaliokunnalle

25.10.2017

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN VASTINE

Eduskunnan talousvaliokunta on pyytänyt työ- ja elinkeinoministeriöltä kirjallista vastinetta talousvaliokunnan saamiin asiantuntijalausuntoihin liittyen hallituksen esitykseen ydinenergialain muuttamisesta HE 93/2017 vp. Työ- ja elinkeinoministeriö kiittää pyynnöstä ja esittää vastineenaan seuraavaa:

Käytöstä poistamisen luvan harkinta ja korvausvelvollisuus

Fennovoima Oy, Fortum Power and Heat Oy ja Teollisuuden Voima Oyj esittävät lausunnoissaan, että lupa käytöstä poistamiseen tulisi myöntää perustuen ’sidottuun harkintaan’ eli laillisuusharkintaan. Valiokunnassa 13.10.2017 luvanhaltijat täsmensivät tätä toteamalla, että tällä tarkoitetaan sitä, että lupaa myönnettäessä arvioitaisiin pelkästään se, täyttyvätkö esityksen 20 a §:ssä esitetyt luvan edellytykset, ja jos täyttyisivät, lupaviranomaisen tulisi myöntää käytöstäpoistolupa.

Lisäksi Teollisuuden Voima Oyj on esittänyt lausunnossaan, että mikäli lupa kuitenkin myönnettäisiin perustuen yhteiskunnan kokonaisetuun perustuvaan tarkoituksenmukaisuusharkintaan, tulisi lain 27 §:ä täydentää siten, että ydinlaitoksen käyttöluvan haltija olisi oikeutettu saamaan valtiolta vahingonkorvauksen ydinlaitoksen käytöstä poistamisen viivästymisestä ja jätehuoltosuunnitelmien muuttumisesta aiheutuvista suorista kustannuksista. Yhtiöt esittivät valiokunnassa lisäksi, että mahdollinen luvan myöntämättä jättäminen voisi johtaa tilanteeseen, jossa luvanhaltijat voisivat joutua käyttämään ydinvoimalaitosta, vaikka voimalaitoksen käyttäminen ei olisi enää taloudellisesti kannattavaa. Luvanhaltijat ovat lisäksi esittäneet, että tarkoituksenmukaisuusharkinta olisi perustuslain omaisuudensuojan ja mahdollisesti elinkeinovapauden kannalta ongelmallista.

Ydinenergian käytön luvanvaraisuus

Työ- ja elinkeinoministeriö toteaa, että hallituksen esityksessä on lähdetty siitä, että ydinlaitoksen käytöstä poistamisesta säädetään ydinenergialaissa. Voimassa olevassa laissa ei ole kattavasti säännelty käyttölu-

van jälkeistä ydinlaitoksen vaihetta. Käytöstä poistamisen lupa selkeyttäisi sääntelyä sekä lupakokonaisuutta. Ydinlaitoksen käytöstä poistaminen on ydinenergian käyttöä kuten ydinlaitoksen elinkaaren eri vaiheet, mukaan lukien ydinlaitoksen rakentaminen ja käyttäminen. Voimassa olevan lain yleisissä periaatteissa säädetään, että ydinenergian käytön tulee olla, sen vaikutukset huomioon ottaen, yhteiskunnan kokonaisedun mukaista. Tämä on lain 5 §:ssä säädetty perusperiaate.

Ydinenergian käyttö on voimassa olevan lain mukaan luvanvaraista. Voimassa olevassa laissa säädetään luvanvaraisesta toiminnasta johtuvista velvollisuuksista. Lakiin sisältyy velvollisuus hakea lupa ydinenergian käytölle, ja ydinenergian käyttö ilman lupaa on erikseen laissa kielletty.

Voimassa olevan ydinenergialain mukaan ydinlaitoksen käyttämiseen tarvitaan käyttölupa. Käyttölupa ei kuitenkaan velvoita luvanhaltijaa käyttämään ydinlaitosta kaupalliseen sähköntuotantoon, vaan luvanhaltija voi ilman valtioneuvoston päätöstä keskeyttää ydinlaitoksen käyttämisen väliaikaisesti tai pysyvästi.

Ydinlaitoksen haltijan vastuulla on kuitenkin varmistaa, että toiminta täyttää lainsäädännön vaatimukset ja että laitokselle on lupa ydinenergialain mukaisesti. Lupa voi olla joko käyttölupa tai ehdotettu uusi käytöstä poistamisen lupa, jolla luvanhaltija voi toteuttaa käytöstä poistamisen käytännössä.

Esityksessä ehdotettu lupa ydinlaitoksen käytöstä poistamiselle tarkoittaa valtioneuvoston myöntämää lupaa purkaa ydinlaitoksen radioaktiivisia aineita sisältävät järjestelmät ja rakenteet ydinvoimalaitoksen lopullisen sammuttamisen jälkeen ja huolehtia käytöstä poistamisen aikana syntyneistä ydinjätteistä.

Lupaharkinta

Työ- ja elinkeinoministeriö toteaa, että ehdotuksen 20 a §:n mukaisen luvan myöntämisen edellytykseksi on ehdotettu vastaavasti kuin ydinlaitoksen rakentamisen ja käytön osalta, että ydinlaitos ja sen käytöstä poistaminen täyttävät ydinenergian käytön ja lain yleiset periaatteet sekä pykälän edellytykset.

Käytöstä poistamisen lupa sisältäisi esityksessä ehdotetun mukaan muiden ydinlaitoksia koskevien lupien tapaan valtioneuvoston tarkoituksenmukaisuusharkintaa. Tarkoituksenmukaisuusharkinta tarkoittaisi sitä, että valtioneuvoston tulisi ottaa lupaharkinnassa huomioon ydinenergialain periaatteet osana pykälässä säädettyjen edellytysten harkintaa.

Perustuslain 15 §:ssä turvattu omaisuuden suoja sisältää muun muassa omistajalle lähtökohtaisesti kuuluvan vapauden käyttää omaisuuttaan. Käytöstä poistamisen luvassa ei kuitenkaan oteta kantaa siihen ajankohtaan, milloin luvanhaltija voi lopettaa laitoksen käytön kaupalliseen sähköntuotantoon. Lupaa käytöstä poistamiseen ei tarvita ydinlaitoksen sähköntuotannon keskeyttämiseen tai lopettamiseen, eikä sen myöntämättä jättäminen tarkoita sitä, että ydinlaitoksen käyttöä kaupalliseen sähköntuotantoon tulisi jatkaa. Tästä syystä lupa ydinlaitoksen käytöstä poistamiseen ei olisi myöskään luvanhaltijan omaisuudensuojan tai elinkeinovapauden kannalta ongelmallinen. On luvanhaltijan päätettävissä

oleva asia, koska se päättää lopettaa ydinlaitoksen kaupallisen sähköntuotannon.

Luvanhaltijan mahdollisuuteen käyttää omistamaansa laitosta sähköntuotantoon ei esitetä rajoituksia. Elinkeinovapauteen ei olla esittämässä rajoituksia aikaisemmasta, koska lain pääsääntö on, että ydinenergian käyttö edellyttää aina lupaa. Luvanhaltijalla tulee tästä syystä olla laitokselle lupa joko käyttöön tai käytöstä poistamiseen. Käytöstä poistamisen luvassa on kysymys luvanvaraisesta toiminnasta johtuvasta omaisuuden käytön sääntelystä, eikä varsinaisesta rajoittamisesta.

Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo lisäksi, että mikäli lupaa myönnettäessä harkittaisiin ainoastaan 20 a §:ssä esitettyjen luvan edellytyksen täyttymistä sidottua harkintaa käyttäen, tulisi luvan myöntämisen edellytykset esittää laissa yksiselitteisesti ja siten, että ne soveltuisivat kaikille erilaisille käytöstä poistamisen kohteeksi tuleville ydinlaitoksille. Tällöin edellytysten tulisi olla siten yksityiskohtaiset, että edellytysten täyttyminen voitaisiin yksiselitteisesti todeta ja toisaalta riittävän yleiset, jotta ne mahdollistaisivat ydinlaitosten erilaisten käytöstä poistamiseen liittyvien ratkaisujen hyväksymisen. Tällaisten edellytysten kirjoittaminen vaatisi kykyä ennustaa erilaisten ydinvoimalaitosten ja muiden ydinlaitosten käytöstä poistamista koskevien suunnitelmien sisältöä ja niissä tapahtuvia muutoksia ja yhteiskunnan kokonaisetua vuosikymmenten päähän. Pahimmassa tapauksessa liian tiukkojen edellytysten kirjoittaminen estäisi luvan myöntämisen, vaikka suunnitelmat olisivat hyvät ja käyttökelpoiset. Sidottu harkinta voisi myös rajata pois parhaiksi arvioidut ratkaisuvaihtoehdot. Työ- ja elinkeinoministeriön näkemyksen mukaan tämä ei voi olla myöskään luvanhaltijoiden edun mukaista.

Hallituksen esityksessä on ehdotettu, että ydinlaitoksen käyttöluvan haltijan on haettava lupaa ydinlaitoksen käytöstä poistamiselle riittävän ajoissa siten, että viranomaisten käytettävissä on riittävästi aikaa hakemuksen arviointiin ennen ydinlaitoksen käyttöluvan päättymistä. Tämä varmistaisi luvanhakijan ja viranomaisten välisen dialogin liittyen luvan myöntämisen edellytysten täyttymiseen ja mahdollisiin lisäselvitysten tarpeellisuuteen.

Ydinlaitoksen luvanhaltijalla on kaikissa tilanteissa oltava voimassaoleva lupa joko sen rakentamiseen, käyttämiseen tai käytöstä poistamiseen.

Korvaus

Voimassa olevan lain 27 §:ssä säädetään korvauksesta, joka on maksettava, jos lupa ydinlaitoksen rakentamiseen tai käyttämiseen peruutetaan tai lupa ydinlaitoksen käyttämiseen evätään. Pykälän mukaan peruutetun luvan haltijalla tai sillä, jolta lupa ydinlaitoksen käyttämiseen on evätty, on oikeus saada valtiolta kohtuulliseksi katsottava korvaus ydinlaitoksen rakentamisesta aiheutuneista suoranaisista kustannuksista.

Pykälän 2 momentin mukaan korvausta ei kuitenkaan suoriteta, jos lupa on peruutettu sen vuoksi, ettei ydinlaitoksen käyttämisessä enää voida noudattaa 6 tai 7 §:ää tai sen vuoksi, että luvanhaltija on menetellyt tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastaisesti, taikka lain 26 §:n 1 momentin 2 tai 3 kohdassa mainitusta syystä. Korvausta ei myöskään suoriteta siinä tapauksessa, että lupa ydinlaitoksen käyttämiseen on evätty sen vuoksi, ettei ydinlaitos ja sen

käyttäminen täytä lain 6 ja 7 §:ssä säädettyjä periaatteita tai 20 §:n 1 momentin 4 kohdassa säädettyjä edellytyksiä.

Voimassa olevan lain 27 § koskee tilannetta, jossa luvanhakija ei hakemuksestaan saisi lupaa käyttää rakentamaansa laitosta tai tilannetta, jossa myönnetty rakentamis- tai käyttölupa peruutetaan. Korvaus maksettaisiin pykälän edellytysten täyttyessä, eikä pykälää ole esitetty muutettavaksi.

Lupaa käytöstä poistamiseen ei tarvita ydinlaitoksen sähköntuotannon keskeyttämiseen tai lopettamiseen, eikä sen myöntämättä jättäminen tarkoita sitä, että ydinlaitoksen käyttöä kaupalliseen sähköntuotantoon tulisi jatkaa. Tästä syystä vastaava korvaus käytöstä poistamisen luvan myöntämättä jättämisestä ei olisi työ- ja elinkeinoministeriön näkemyksen mukaan mahdollinen, koska valtio joutuisi tällöin korvausvelvolliseksi tilanteessa, jossa voimayhtiö siirtäisi liiketoimintaansa kuuluvan riskin valtiolle.

Käytännössä valtio joutuisi tällöin maksamaan korvausta tilanteesta, jossa luvanhaltija ei ole ennakoinut ydinlaitostensa käyttöä eikä ole hakenut käytöstä poistamiseen tarkoitettua lupaa riittävän ajoissa. Tästä suunnitelmallisuuden puuttumisesta johtuen ydinlaitosten käyttö päättyisi, mutta käytöstä poistamista ei voitaisi luvan puuttumisen vuoksi täysimääräisesti aloittaa ja käytöstä poistamisen viivästymisestä aiheutuvat kulut tulisivat valtion maksettavaksi.

Lupaviranomainen

Teollisuuden Voima Oyj ehdottaa lausunnossaan, että käytöstä poistamiseen luvan myöntävä viranomainen olisi Säteilyturvakeskus. Teollisuuden Voima Oyj:n näkemyksen mukaan päätös käytöstä poistamisesta pitäisi perustua pelkästään turvallisuusnäkökohtiin. Fortum Power and Heat Oy esittää lupaviranomaiseksi työ- ja elinkeinoministeriötä.

Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että lupaviranomaisen tulee olla valtioneuvosto. Voimassa olevan lain mukaan ydinlaitosten elinkaaren aikaisempien vaiheiden luvat ja päätökset päättää valtioneuvosto. Näin ollen myös ydinlaitoksen elinkaaren lopussa oleva käytöstä poiston lupa tulee olla valtioneuvoston käsiteltävänä ja tulla valtioneuvoston harkittavaksi.

Ydinenergian käyttöön liittyy erityinen valtion vastuu muiden ohella myös ydinjätehuollon näkökulmasta. Ydinjätehuolto on voimassa olevan lain mukaan luvanhaltijan velvollisuus, mutta lopullinen vastuu ydinjätehuollosta sekä ydinjätteistä loppusijoituksen jälkeen on valtiolla. Loppusijoitetut ydinjätteet siirtyvät voimassa olevan lain 34 §:n mukaan jätehuoltovelvollisten velvollisuuksien päättymisen jälkeen valtion vastuulle, joten valtioneuvostolla tulee olla tosiasiallinen mahdollisuus päättää ydinlaitosten käytöstä poistamisesta.

Valtioneuvostolla on myös merkittävä rooli ydinjätehuollon taloudellisessa varautumisessa. Voimassa olevan lain mukaan jätehuoltovelvollisten tulee varautua ydinjätehuoltoon maksamalla kalenterivuosittain maksuja valtion ydinjätehuoltorahastoon ja luovuttaa maksukyvyttömyytensä varalle valtiolle vakuuksia. Valtion ydinjätehuoltorahasto palauttaa varoja jätehuoltovelvollisille sitä mukaa kuin jätehuoltovelvolliset suorittavat ydinjätehuollon toimenpiteitä erityisesti ydinlaitosten käytöstä poistamisen aikana.

Muita lupaviranomaisiksi ehdotettuja vaihtoehtoja on tarkasteltu esityksen valmistelussa. Ydinenergialain 54 §:n mukaan ydinenergian käytön ylin johto ja valvonta ovat työ- ja elinkeinoministeriöllä. Työ- ja elinkeinoministeriö ei ole lupaviranomainen, vaan luvat valmisteleva ja esittelevä ministeriö. Riippumattomuuden ja vastuuketjun selkeyden vuoksi ministeriö valmistelee ja esittelee, mutta valtioneuvosto päättää ja tämän vuoksi tekisi myös päätökset käytöstä poistamisen luvasta.

Säteilyturvakeskuksella on keskeinen rooli ydinturvallisuutta valvovana viranomaisena. Eräät pienemmät luvat ovat Säteilyturvakeskuksen myöntämiä. Säteilyturvakeskuksen riippumatonta asemaa ydinturvallisuusviranomaisena on entisestään vahvistettu lailla ydinenergialain muuttamisesta (676/2015), jolla lakiin lisättiin Säteilyturvakeskuksen määräyksenantovaltuus ja Säteilyturvakeskuksen roolia turvallisuutta koskevien lupaehtojen laatijana täsmennettiin.

Itsenäisen ja riippumattoman turvallisuusviranomaisen aseman vuoksi on perusteltua, että ydinlaitosten pääluvat ovat valtioneuvoston myöntämiä. Säteilyturvakeskus antaa turvallisuusarvionsa luvista lausuntonaan, jolla on olennainen merkitys luvan myöntämisen kannalta. Merkittävien ydinenergian käyttöä koskevien lupien osalta on myös riippumattomuuden kannalta perusteltua, että Säteilyturvakeskus valvoo ydinlaitosten käyttöä ja vastaa turvallisuusperusteluista, ja lupaviranomainen olisi valtioneuvosto.

Mikäli käytöstä poistamisen lupaviranomainen olisi Säteilyturvakeskus, tämä riippumattomuus vaarantuisi ja Säteilyturvakeskuksen tehtävät lisääntyisivät mm. ydinjätehuollon taloudellisen varautumiseen liittyvällä hallinnolla, mikä on voimassa olevan lain mukaan ministeriön tehtävä.

Käytöstäpoistoluvan kustannukset

Teollisuuden Voima Oyj on lausunnossaan esittänyt, että käytöstä poistamisen luvan hakemisesta ja lupamenettelystä aiheutuisi luvanhakijoille miljoonien eurojen kustannukset siitäkin huolimatta, että lupaa olisi haettava vain kerran ja se olisi voimassa toistaiseksi.

Työ- ja elinkeinoministeriö haluaa muistuttaa, että voimassa olevan lain perusperiaate on, että ydinenergian käyttö on luvanvaraista. Ydinenergian käyttö ilman lupaa on kielletty. Ydinenergian käytön erityinen turvallisuusnäkökulma edellyttää aina lupaa.

Näin ollen voimayhtiöiden tulisi joka tapauksessa hakea käytöstä poistamiselle lupaa. Voimassa olevan lain mukaan lupaa käytöstäpoistolle haettaisiin käyttöluvalla, joka olisi määräaikainen, ja jonka lupaehdot olisivat erilaiset kuin ydinlaitoksen käytölle myönnettävällä käyttöluvalla. Lainvalmistelutyön tavoite hallinnollisen taakan vähentämisessä ja hallinnollisten kustannusten säästämisessä näkyy siinä, että hallituksen esityksessä ehdotettu uusi käytöstäpoiston lupa olisi toistaiseksi voimassa oleva.

Kansallinen ydinjätehuollon ohjelma

Perustuslakivaliokunta on talousvaliokunnalle antamassaan lausunnossa (PeVL 35/2017 vp) todennut, että lakiehdotus voidaan käsitellä

tavallisen lain säätämisjärjestyksessä. Perustuslakivaliokunta on ottanut lausunnossaan kantaa lisäksi kansallista ydinjätehuollon ohjelmaa koskevaan esityksen 27 b §:n. Valiokunta ei ole täysin vakuuttunut siitä, että ydinjätehuoltoa koskevasta Euroopan unionin neuvoston direktiivistä (2011/70/Euratom, ydinjätedirektiivi) seuraa velvoite säätää nimenomaan laissa nyt esityksessä ehdotetun kaltainen säännös kansallisesta ydinjätehuollon ohjelmasta, mutta että sen säätäminen kuuluu valiokunnan mielestä epäilyksettä lainsäätäjän harkintavaltaan. Valiokunta jatkaa, että kun kansallinen ydinjätehuollon ohjelma sisältää tosiasiallisesti merkittäviä linjauksia, talousvaliokunnan on syytä harkita laintasoisen sääntelyn täydentämistä tarkemmilla säännöksillä ohjelman laatimismenettelystä ja esimerkiksi ohjelman laatimiseen liittyvästä kuulemismenettelystä.

Työ- ja elinkeinoministeriön näkemyksen mukaan kansallisen ydinjätehuollon ohjelmasta tulisi olla säännökset ydinenergialaissa erityisesti ottaen huomioon, että kansallisen ydinjätehuollon ohjelma pohjautuu osaltaan jätehuoltovelvollisten suunnitelmiin ydinjätehuollon toteuttamiseksi, josta säädetään voimassa olevan lain 28 §:ssä. Lisäksi voimassa olevan lain 54 §:n 4 momentissa säädetään työ- ja elinkeinoministeriön velvollisuudesta huolehtia kansallisen kehyksen ja kansallisen ohjelman ja sen toteuttamisen itsearvioinnin järjestämisestä sekä kansallisen kehyksen, toimivaltaisen valvontaviranomaisen ja kansallisen ohjelman kansainvälisen vertaisarvioinnin pyytämisestä. Hallituksen esitykseen sisältyvä 54 a § sisältää määräajat arviointien tekemiselle. Kansallinen ydinjätehuollon ohjelma on päivitettävä 54 a §:ssä tarkoitettujen arviointien perusteella.

Kansallinen ydinjätehuollon ohjelma on tarkastelussa esillä myös ministeriön perustamassa ydinjätehuollon yhteistyöryhmässä, johon osallistuu ministeriöiden lisäksi eri alan toimijoita.

Ottaen huomioon perustuslakivaliokunnan lausunnossaan esittämät huomiot kansallisesta ydinjätehuollon ohjelmasta, työ- ja elinkeinoministeriö esittää seuraavaa 27 b §:n täsmennystä. Täsmennyksessä ohjelman laatimiseen liittyvää menettelyä tarkennettaisiin.

27 b §
Kansallinen ydinjätehuollon ohjelma

Ydinjätehuollon kansallisesta toimintapolitiikasta ja käytetyn ydinpolttoaineen huollosta laaditaan kansallinen ydinjätehuollon ohjelma, jossa esitetään ydinjätehuollon yleiset tavoitteet ja periaatteet, ydinjätteiden määrät, sijaintipaikat sekä arvio ydinjätehuollon kustannuksista ja aikataulusta.

Kansallisen ydinjätehuollon ohjelman laatii työ- ja elinkeinoministeriö yhdessä Säteilyturvakeskuksen kanssa. Ohjelmaa laadittaessa yleisölle on varattava tilaisuus esittää mielipiteensä. Työ- ja elinkeinoministeriön on tiedotettava ohjelman laatimisen käynnistymisestä.

Kansallinen ydinjätehuollon ohjelma on päivitettävä 54 a §:ssä tarkoitettujen arviointien tulosten perusteella.

Kansallisen ydinjätehuollon ohjelman sisällöstä voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

Siirtymäsäännös

Fennovoima Oy ja Teollisuuden Voima Oyj esittävät lausunnossaan, että lain siirtymäsäännöstä muutettaisiin siten, että vireillä olevat lupaasiat käsiteltäisiin voimassa olevan lain mukaisesti. Erityisesti uuden 23 a §:n osalta Fennovoima Oy toivoo täsmennystä siten, että jo vireillä olevien lupahakemusten osalta ei edellytettäisi kuulemisen uusimista tai muuttamista.

Työ- ja elinkeinoministeriön mukaan hallituksen esitykseen ei ole sisällytetty sellaisia säännöksiä, joilla olisi vaikutusta jo vireillä olevien Fennovoima Oy:n rakentamislupahakemuksen ja Teollisuuden Voima Oyj:n käyttölupahakemusten käsittelyyn. Voimassa olevan lain käyttölupaa tai rakentamislupaa koskevia säännöksiä ei esitetä muutettavaksi.

Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että siirtymäsäännökset olisivat ongelmallisia direktiivien vaatimusten kansallisen voimaansaattamisen kannalta. Direktiivien vaatimukset on saatettava osaksi kansallista lainsäädäntöä ja voimaan täysimääräisinä. Lisäksi ministeriö katsoo, että vahvasti säännellyt toiminnot, kuten ydinenergian käyttö, edellyttävät luvanhaltijoilta muuttuvan sääntelyn huomioon ottamista. Luvanhaltijat eivät voisi perustellusti odottaa lainsäädännön pysyvän kaikissa oloissa muuttumattomana.

Uuden ehdotetun 23 a §:n osalta työ- ja elinkeinoministeriö toteaa, että laaja kuuleminen on ollut käytäntönä ydinlaitoshankkeissa jo voimassa olevan lain aikana vaikka laki ei laajaa kuulemista ole edellyttänyt, eikä kuulemisten uusintaa tai muuttamista olisi tästä syystä tarvetta tehdä uudelleen.

Esityksessä mukana oleva, käytöstä poistamisen lupaa koskeva siirtymäsäännös on kuitenkin tarpeen, sillä Teknologian tutkimuskeskuksen lupahakemus tutkimusreaktorin käytöstä poistamiselle on vireillä ja sitä koskeva lupapäätös tulee tehdä voimassa olevan lain käyttölupaa koskevien säännösten mukaisesti.

Ydinenergialain muutokset tulevaisuudessa

Suomen Ekomodernistit ry esittää lausunnossaan, että ministeriön tulisi seuraavan kerran ydinenergialakia muutettaessa laatia laajempi ja ennakkoluulottomampi uudistus. Suomen Ekomodernistit ry toivoo erityisesti, että niin kutsuttujen modulaaristen pienreaktoreiden (SMR = small and modular reactors) luvitus- ja rakentamisprosessi saataisiin paljon nykyistä ydinlaitosten lupamenettelyä kevyemmäksi ja nopeammaksi.

Myös Säteilyturvakeskus on tuonut lausunnossaan esille ydinenergialain tulevat muutostarpeet erityisesti turvajärjestelyasioiden saattamiseksi ajan tasalle. Myös Fennovoima Oy toteaa, että kokonaisuudistuksen tarvetta kannattaa harkita. Lisäksi Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy ja Ydinturvallisuusneuvottelukunta tuovat esille joitakin mahdollisia muutostarpeita.

Työ- ja elinkeinoministeriö on hallituksen esityksen valmistelussa käsitellyt alustavasti myös modulaaristen pienreaktoreiden luvitusprosessia ja todennut, että ydinenergialain muutostarpeita on jatkossa tarkasteltava huolellisesti pienreaktoreiden rakentamisen ja käyttämisen mahdollistamiseksi. Tähän vaikuttaa kuitenkin myös modulaaristen pienreaktorei-

den kaupallistamisen aikataulu. Työ- ja elinkeinoministeriössä modulaaristen pienreaktoreiden kehitys on tunnistettu, ja teknologian turvallisuus on otettu myös kansalliseen ydinturvallisuustutkimusohjelmaan tutkittavaksi. Tämä tulee antamaan pohjaa turvallisuuskysymysten ratkaisemiseksi tulevaisuudessa.

Työ- ja elinkeinoministeriö toteaa, että ydinenergialaki on säädetty 1980-luvulla, mutta sitä on muutettu ja ajantasaistettu useita kertoja. Laki on kuitenkin toimiva kokonaisuus. Eräitä muutostarpeita on tunnistettu, ja niiden valmistelusta tai valmistelun jatkamisesta on jo päätetty.